

3. Сприяння захисту трудових прав молодих людей з гарантуванням їм рівних прав у сфері праці, закріпленням їх у колективних договорах і забезпеченням належного соціального захисту [4].

Список використаних джерел:

1. Програма зайнятості населення Ізяславського району на період до 2017 року/ [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://izadm.gov.ua>.
2. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI VII / [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. – URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.
3. Хмельницький регіональний центр зайнятості / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/khm/control/uk/statdatacatalog>.
4. Глобальні тенденції зайнятості 2013: відновлення після другого падіння робочих місць : доп. – Женева : МОП, 2013.

Пристайко В.В.

аспірант,

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

КРИЗИ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Світові кризи та криза в Україні, їх ознаки, умови перебігу та методи боротьби з ними вимагають визначення певних критеріїв криз, які стосуються держави і потребують залучення державних органів для їх подолання.

Існуюча практика показує, що держава відіграє значну роль у розвитку ринкової економіки. Саме вона покликана регулювати цей процес, щоб пом'якшити соціальні суперечності та впливати на економіку з випереджальним розвитком пріоритетних галузей. Тому дослідження природи та особливостей кризи, її ознак і характеристик для діагностики та запобігання можливим кризам в майбутньому є одним з пріоритетних завдань держави [1, с. 20].

Питання щодо подолання криз, які виникають у соціально-економічних системах, різні аспекти виникнення та розвитку економічних і фінансових криз на підприємствах, в організаціях розглядаються в працях багатьох науковців.

Разом з тим вказані питання потребують сьогодні додаткового вивчення і аналізу, зокрема, особливостей та причин криз у системі державного управління.

Український вчений В.Шатун зазначає, що ознаками системи державного управління є її офіційний характер, структурованість апарату влади, легітимність, обов'язковий характер рішень, право на примусове їх виконання та наявність виключних прав.

У розвинених країнах економічні відносини будуються на основі сформульованих протягом сторіч економічних атрибутів держави, до яких належать: стабільні антимонопольне, торговельне, трудове, фінансове, господарче

та інші види права; повагу й дотримання нормативних правил ділових стосунків, зафіксованих у законах і підзаконних актах; лояльність адміністративних органів і їхніх службовців до держави, а через неї – до населення, чії інтереси вони захищають; нагляд за економічними суб'єктами з боку адміністративних органів, які часто наділені правами на санкції тощо [1, с. 20].

Криза державного управління – це особливий стан у функціонуванні та розвитку системи державно-владних структур і відносин, що характеризується загостренням внутрішньосистемних суперечностей, розбалансованістю діяльності, що тягне за собою зниження результативності та ефективності управлінського впливу на соціально-економічні процеси [2, с. 34].

Український науковець В.І. Шарий вважає, що криза державного управління є об'єктивним виразом нездатності державної влади управляти соціально-економічним та суспільно-політичним розвитком держави й суспільства, надмірною заполітизованістю та пов'язаними з цим конфліктами між законодавчою, виконавчою та судовою гілками влади, що призводить до втрати владою легітимності [3, с. 17].

Отже, основні ознаки кризи державного управління: загострення економічних і соціальних конфліктів з яскраво вираженим політичним характером, оскільки вимоги адресуються структурам влади щодо зміни політичного курсу, стратегії та методів управління; нездатність державної влади керувати конфліктами, що поглиблюються, регулювати соціально-економічні процеси і відносини колишніми традиційними методами; розбалансованість структурно-функціональної системи управління і політичних інститутів влади, розрив конструктивних зв'язків з навколишнім середовищем; крах легітимності державної влади; напружений стан суспільства [4].

До сутнісних ознак кризи державного управління також слід віднести такі: розбалансованість системи макроекономічного регулювання; політизація економічних та соціальних процесів; нездатність державного апарату регулювати політико-економічні процеси традиційними методами тощо. Системна криза державного управління – це взаємна невідповідність економіки, соціальної сфери, політики, права, тобто розбалансованість системи, яка не може бути подолана в рамках (без зміни) існуючого соціально-економічного ладу.

Характерними ознаками прояву системної кризи державного управління є тривалий, прихований або явний параліч державної влади, повна втрата державними структурами можливостей, потенціалу управлінського впливу, стратегічної ініціативи і творчості, проголошення владними особами популістських обіцянок, кадрові зміни; підвищена критична активність, тиск незадоволених мас; порушення звичного способу життя людей, які втратили роботу; абсолютне і відносне зубожіння значної частини населення [4].

Аналіз економічної кризи в Україні, її характеристик, умов перебігу та боротьби з нею дає змогу виділити окремий блок спеціалізованих критеріїв класифікації криз, які стосуються держави, наслідків кризи для держави, залучення державних органів для її подолання.

Відокремлення криз державного управління пояснюється тим, що сучасна криза завдала значної шкоди великій кількості держав, їх суспільному,

соціально-економічному розвитку. Держава є суб'єктом суспільного управління, учасником ринкових відносин, покликана займатись регулюванням власної економіки. Держави в особі органів державного управління виявились неготовими до кризи: не змогли ані запобігти їй, ані вжити негайних ефективних заходів для її подолання [5].

На думку академіка В. М. Геєця, вимогою часу в глобальному вимірі є наявність у країні дієздатної держави, що зумовлюється необхідністю посилення її ролі і розширенням повноважень уряду. В Україні як країні, де дієздатність держави є дуже слабкою, на перший план виходить завдання модернізації державного будівництва, а в державотворчому процесі – боротьба з корупцією; скорочення обсягу тіньової економіки; забезпечення верховенства права; підвищення кваліфікації бюрократичного апарату; підвищення інституційної довіри, до держави; посилення соціальної згуртованості; недопущення подальшої етнічної фрагментації.

Відповідно до цього має посилюватися, ставати ефективнішою і прозорішою діяльність державних інститутів, які здійснюють управлінські дії за визначеними напрямками [6].

В основі системної кризи сучасної України лежить основна суперечність, що існує в суспільстві, – суперечність між суб'єктами влади, що здійснюють реформи, з одного боку сторони, й основною масою громадян – з іншого. Наростання конфлікту між владою і суспільством пояснюється, насамперед, тим, що знижується рівень життя.

В умовах кризи основним у державному управлінні є розробка антикризової програми оперативного реагування, впровадження в життя оптимальних процедур пошуку та узгодженого прийняття управлінських рішень на всіх рівнях, передбачення у цих процедурах реальних можливостей корегування помилок.

Список використаних джерел:

1. Шатун В.Т. Кризи у системі державного управління /В.Т.Шатун/ Наукові праці : Науково-методичний журнал. – Вип. 214. Т.226. Державне управління. –Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. –124 с
2. Антикризові стратегії в державному управлінні: Метод. рек. / Авт. кол.: В. В. Корженко, Н. М. Мельтюхова, Н. С. Миронова та ін. – К.: НАДУ 2008. – С. 45.
3. Шарий В.І. Антикризові технології як механізм реалізації цілей державного управління: Дис. ... канд. наук з держ. упр. – К., 2006. – С. 25.
4. Міжрегіональна інформаційно-освітня мережа «Ефективна держава» [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://europa.dovidka.com.ua/m.html> <http://derzhava.in.ua/Lists/2/.../1773/Krizyav.doc%E2%80%8E>.
5. Шпачук В. В. Теоретичні засади типологізації криз / В. В. Шпачук [Електронний документ]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/socgum/Nvamuupravl/2010_4/33.pdf.
6. Геєць В.М. Державне управління в умовах світової кризи системного характеру: контекст змін / В.М. Геєць / Вісник Державної служби України. – № 2. 2011. – С. 30–43.